

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME		Klara Bilić Meštrić	
Naziv studija		Poslijediplomski sveučilišni studij Jezikoslovlje	
Matični broj		140	
Naslov predložene teme	<i>hrv.</i>	Jezična raznolikost i jezične politike grada Osijek	
	<i>eng.</i>	Linguistic diversity and language policies in Osijek	
Područje/polje/grana		humanističke znanosti/filologija/poredbeno i historijsko jezikoslovlje	
Povjerenstvo za prihvaćanje teme doktorskog rada	titula, ime i prezime	ustanova	e-pošta
	1. prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić	Filozofski fakultet u Osijeku	kolenic@ffos.hr
	2. doc. dr. sc. Dina Mehmedbegović	Institute of Education, University of London	D.Mehmedbegovic@ioe.ac.uk
	3. prof. dr. sc. Loretana Farkaš	Filozofski fakultet u Osijeku	lfarkas@ffos.hr
OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA			
<p>Doktorski rad Klare Bilić Meštrić pridonijet će novim znanstvenim spoznajama o jezičnoj raznolikosti grada Osijeka, a na temelju toga pridonijet će i novim znanstvenim spoznajama o višejezičnosti i jezičnoj raznolikosti u gradovima općenito, osobito u manjim europskim gradovima. Na temelju istraživanja koje je kritički/transformativno usmjereno dobit ćemo dokument o današnjoj jezičnoj slici grada Osijeka, manjim dijelom i o jezičnoj slici grada Osijeka u prošlosti, a rad će osim novih znanstvenih spoznaja dati i putokaz za još jedan mogući pristup istraživanja višejezičnosti u gradovima.</p>			
Mišljenje i prijedlog			
<p>Zadaća je doktorskoga rada analizirati jezičnu stvarnost grada Osijeka, raščlaniti i opisati jezike koji su u uporabi u Osijeku, posebno jezici imigranata i manjina. Tema je nastala u okviru transverzalnog projekta Europske komisije – LUCIDE (Languages in Urban Communities Integration and Diversity for Europe/ Jezici u gradskim sredinama, jedinstvo i raznolikost), čije su zadaće i ove disertacije istražiti jezičnu stvarnost višejezičnih europskih gradova. Istraživanjem će se utvrditi koji se jezici govore u Osijeku, kakav je odnos tih jezika prema službenom jeziku, kakav je odnos tih jezika i jezičnih politika službenih vlasti (lokalne vlasti, Republike Hrvatske, dokumenata Europske unije) i odnos neformalnih skupina (onih u obitelji, školama i udrugama te na svim razinama koje sudjeluju u kreiranju jezične politike). Sve nabrojeno istražiti će se na primjeru grada Osijeka.</p> <p>Osijek je grad koji je baštinio bogatu jezičnu tradiciju (Petrović, Perković). Danas je na području grada Osijeka registrirano oko 12 000 stanovnika nehrvatske nacionalnosti (podatak o imigrantima je trenutačno nedostupan) – te se postavlja pitanje kojim jezicima govore ti građani i kakva je njihova jezična stvarnost. Pitanje jezične prakse povezano je s nizom elemenata koji sudjeluju u njenom oblikovanju – prvenstveno su to pitanja moći, predstavljanja, kulture, društvenog identiteta i politike (Le Nevez, 2006). Tema je doktorske disertacije najprije razmotriti teorijski pristup višejezičnosti. Primjerice, Pierre Bourdieu na jezične odnose gleda kao na odnose simboličke moći koji se aktualiziraju putem jezika (Bourdieu, 1991), dok Ricento naglašava kako status jezika manjina nije rezultat njihova lingvističkog koda, nego snažnih ideologija koje njime upravljaju (Ricento, 2006). Istodobno, ne smije se zanemariti kako jezici predstavljaju snažno simboličko polje u odnosima identiteta i etniciteta, a ne neutralno, objektivno oruđe (Skutnabb-Kangas, 2000).</p> <p>Klara Bilić Meštrić u doktorskome će radu razmatrati odnose jezika u Osijeku, raznolikosti i identiteta kroz kritičku analizu i post-strukturalno iščitavanje podataka. U doktorskome će radu odgovoriti na pitanje što se događa s nehrvatskim jezicima u Osijeku i analizirati će njihov društveno-povijesni kontekst. Neki su odgovori jasni unaprijed (zašto je jidiš gotovo iščezao s lingvističke mape grada), ali za druge jezike tek slijedi istraživanje i odgovor na pitanje zašto iščezavaju (ili ne iščezavaju), odnosno kakve jezične politike utječu na to, te kakva je njihova percepcija u zajednici.</p> <p>U Osijeku se početkom prošloga stoljeća "svugdje mogao čuti hrvatski, njemački, srpski, mađarski" (Petrović, 2001), dok je danas takva situacija teško zamisliva. Međutim, nije riječ o lokalnoj pojavi - u doba globalizacije jedan od akutnih problema na koje upozorava sve veći broj istraživanja, smanjenje je jezične raznolikosti. Sve veća zastupljenost engleskog jezika, migracije i ratovi dvadesetog stoljeća doveli su do zabrinjavajućeg smanjenja broja jezika u svijetu (Crystal 2000). Međutim, proučavanje jezične raznolikosti bitno ovisi iz kojega se motrišta pristupa. Tako razlikujemo: instrumentalistički pristup, etnokulturološki pristup, ekološki pristup, takozvani pristup "jezičnih prava", ekonomski pristup, politički i post-strukturalni pristup. U prijavi teme Klara Bilić Meštrić daje ukratko glavne osobine svakoga od navedenih pristupa, a u radu će odabrati više pristupa da bi problem višejezičnosti u Osijeku razmotrila što cjelovitije i iz što više kutova.</p> <p>U obrazloženju teme Klara Bilić Meštrić dobro je proučila teorijsku literaturu o višejezičnosti pa može sigurno krenuti u terensko istraživanje. Dobro je razrađen raspored istraživanja i rada.</p> <p>U prvom razdoblju provest će se sekundarno istraživanje - koristit će se podatci iz popisa stanovništva iz 2011., ali izradit će se i upitnik koji će biti poslan na referentna mjesta (manjinske udruge, policiju /vezano za migrante/, škole i fakultete) kako bi se dobila što vjernija slika stvarne</p>			

etnolingvističke situacije u gradu.

U drugom će se razdoblju usredotočiti pozornost na povijesni kontekst: utvrditi će se koji su se jezici govorili na području grada i kakve su jezične politike prevladavale. U ovom dijelu bitno je i hrvatski staviti u odgovarajući kontekst malog europskog jezika po broju govornika te na temelju toga pokazati odnose moći te izvesti određene zaključke potkrijepljene već provedenim istraživanjima (Mehmedbegović (2011.), Le Nevez, (2006.) i sl. u kojima se status drugih jezika analizira u odnosu na velike, povijesno dominantne jezike kao što su engleski ili francuski.

U trećem razdoblju cilj je kvalitativnim polustrukturiranim intervjuiima doći do spoznaja o jezičnoj stvarnosti u Gradu Osijeku. Pitanja će se baviti percepcijom i jezičnom praksom (npr. govori li se materinjski kod kuće? Poznaju li se pjesme i priče na materinjskom? Imaju li govornici drugih jezika prilike pisati i objavljivati na materinjskom? Imaju li priliku govoriti svoj jezik u školi/na fakultetu? Koristiti li se jezik u javnom prostoru grada i na koji način? Susreću li govornici manjinskog jezika nekakve probleme zbog korištenja vlastitog jezika? Hoće li i dalje ustrajati na korištenju svog jezika? Koliko bitnim smatraju vlastiti jezik? Predstavlja li on smisleni dio njihovog života? Što očekuju govornici manjinskih jezika od svojih jezika? Što misle o budućnosti svog jezika?). Ideja je da u ovom ciklusu istraživanja sudjeluju djeca i mladi kako bismo dobili što iskrenije dogovore. Osim iskrenosti, mladi predstavljaju "budućnost grada" tako da njihova mišljenja i stavovi imaju vrijednost i kao indikatori budućega stanja.

U četvrtom razdoblju provede se intervjui sa stratezima jezičnih politika: To su u prvom redu roditelji kao prirodni stratezi jezičnih politika (Mehmedbegović, 2011.), zatim ravnatelj škole i različiti voditelji javnih ustanova koji svojim profesionalnim angažmanom mogu utjecati na jezične strategije. Isto tako, to uključuje predstavnike manjina, kao ljude koji aktivno, na razini službene politike, mogu sudjelovati u donošenju odluka o statusu svojih jezika u RH. U ovom će se ciklusu koristiti odgovori/izjave djece i mladih kao referentna mjesta na temelju kojih će se tražiti komentari stratega jezičnih politika i njihova promišljanja o percepciji i refleksiji iz sadržaja prikupljenih odgovora iz ranijeg kruga istraživanja, ali i službeni dokumenti RH i EU koji reguliraju status jezika u državi.

Podatci koji će biti prikupljeni u intervjuiima iz trećega i četvrtoga ciklusa analizirat će se na temelju kritičke diskursne analize. Posebno mjesto u raščlambi imat će imigrantski jezici kao skupina koja tek postaje značajna u prostoru grada, a ulaskom Hrvatske u EU očekuje se kako će doći do većeg porasta imigrantskih zajednica zbog većih mogućnosti mobilnosti. Uspostavit će se opća mjesta – dominantne metafore i slike u opisu percepcije jezičnih praksi i jezičnog identiteta i u kreiranju jezičnih politika. Bitno je naglasiti da će se u svim ciklusima koristiti, koliko je primjenjivo na osječku situaciju, upitnik koji će izraditi ekspertna skupina iz projekta LUCIDE u kojoj sudjeluju ponajbolji europski stručnjaci za višejezičnost i jezičnu raznolikost.

Temeljem obrazloženja teme doktorskoga rada Klare Bilić Meštrić vidimo kako će taj rad pridonijeti novim znanstvenim spoznajama o jezičnoj raznolikosti grada Osijeka, a na temelju toga pridonijet će i novim znanstvenim spoznajama o višejezičnosti i jezičnoj raznolikosti u gradovima općenito, osobito u europskim gradovima. Na temelju istraživanja koje je kritički/transformativno usmjereno dobit ćemo dokument o današnjoj jezičnoj slici grada Osijeka, manjim dijelom i o jezičnoj slici grada Osijeka u prošlosti, a rad će osim novih znanstvenih spoznaja dati i putokaz za još jedan mogući pristup istraživanja višejezičnosti u gradovima.

MENTOR

	titula, ime i prezime	ustanova	e-pošta
Mentor 1	Dr Dina Mehmedbegovic	Institute of Education, University of London	D.Mehmedbegovic@ioe.ac.uk
Mentor 2*	prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić	Filozofski fakultet u Osijeku	

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do 5 objavljenih radova u zadnjih 5 godina **

Mentor 1: titula, ime i prezime	Selected publications in the last five years: 1. Mehmedbegovic, D (2011) 'Who needs the languages of immigrants?' : A study in attitudes to minority languages in England and Wales, 2. Lambert Academic Publishing, Germany 3. Mehmedbegovic, D. (2009) <u>Researching attitudes and values attached to first language maintenance</u> , in The Best of Language Issues articles from the first 20 years of NATECLA's ESOL journal, edited by Bonnet, R and Illes, E, Avanti Books, London 4. Mehmedbegovic, D <u>Community/ Foreign Languages</u> in Hill, D and Helavaara Robertson, L (eds.) (2009) Equality in the Primary School: Promoting good practice across the curriculum, London: Continuum 5. Mehmedbegovic, D (2008) <u>Leading increasingly linguistically diverse schools</u> , Educate, Special Issuc, October 2008 Vol 8, No 2, The Journal of Doctoral Research in Education, IOE, London 6. Mehmedbegovic, D (2007) <u>London's multilingual schools</u> , in Education in a Global City: Essays from London, edited by Tim Brighouse and Leisha Fullick, Institute of Education, University of London, London
------------------------------------	---

Mentor 2: titula, ime i prezime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolenić, Lj.: Hrvatski književni jezik u Osijeku od 1809. godine do 2009. godine, Anali Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku, sv. 25, Zagreb-Osijek 2009., 71-85. 2. Kolenić, Lj.: Šokački I bunjevački govori, Zbornik Urbani Šokci 4, Šokačka grana, Osijek-Sombor, 2010., 215-223. Kolenić, Lj.: Frazzeologija u Držićevu Dundu Maroju, Marin Držić, HAZU, Zagreb 2010., 397-418. 3. Kolenić, Lj.: Frazzeologija u Držićevu Dundu Maroju, Marin Držić, HAZU, Zagreb 2010., 397-418. 4. Kolenić, Lj., Kolar Berbić, E., Mance, N.: Terenski rad u cilju njegovanja hrvatskoga jezika, Modern methodological aspects, Subotica 2010. e-knjiga 5. Kolenić, Lj.: Nacrt za opis govora Magić Male, Šokačka rič 7, ZAKUD Vinkovci 2010., 39-49. 6. Kolenić, Lj; Berbić Kolar, E; Matanović, D.: Linguistic Field Research on Protected Croatian Languages, USB, Education and Citizenship in Globalising World, London 19.-20. studenoga 2010.
--	---

	titula, ime i prezime	potpis
Povjerenstvo za prihvaćanje teme doktorskog rada	1. prof. dr. sc. Loretana Farkaš <i>(predsjednik povjerenstva)</i>	predsjednik <i>Loretana Farkaš</i>
	2. prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić	član, komentor <i>Lj. Kolenić</i>
	3. doc. dr. sc. Dina Mehmedbegović	mentor <i>Dina Mehmedbegović</i>
Mjesto i datum	Osijek, 11. svibnja 2012.	
Napomena		

* Navesti mentora 2 ako se predlaže

** Navesti minimalno jedan rad iz područja teme doktorskog rada (disertacije)

Molimo Vas da ispunjeni Obrazac 2 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku – potpisano referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja